

Στο Μέτωπο

Γιώτα Κριλή

Μέρος 32^ο

Η οικογενειακή τραγωδία του Πελοπίδα συγκίνησε την παρέα. Έπειτα από λίγο μίλησε ο Γιώργης.

- Πελοπίδα, συμμεριζόμαστε τον πόνο σου. Νιώθουμε περήφανοι που συμβάλλουμε και εμείς στον αγώνα για την ελευθερία της Μικράς Ασίας. Με τη βοήθεια του Θεού θα νικήσουμε, οι πληγές θα γιάνουν και οι Έλληνες κάτοικοι θα ξαναφτιάξουν τις ζωές τους.

- Μακάρι. Άλλωστε δεν είναι η πρώτη φορά που καταδιωκόμαστε. Τ' Αϊβαλί καταστράφηκε ολοσχερώς το 1821 ως αντίποινα για την ανατίναξη τουρκικού δικρότου από τον ελληνικό στόλο.

Ξαφνικά άρχισε να σιγοτραγουδάει:

...
Παρασκευήν ημέρα, μέσα του Θεριστή,

βάναν τα Ταγκαλάκια φωτιά στ' Αϊβαλί.

Καίκαν τ' αργαστήρια και τα ταβερναριά,

καίκαν εκκλησίες με τα καμπαναριά,

καίκανε τα σχολεία τα ναμιλίδικα,

Σαράντα κοριτσάκια, ούλα τα διαλεχτάτα,

κλείσαν σ' ένα σπίτι, βάλαν και κλειδαριά.

Παίρνει φωτιά το σπίτι 'πό τα παράθυρα,

φωνάζουν τα κορίτσια, τσιρίζουν σαν πουλιά.

Μες στη φωτιά να πέσουν; Θ' ανάψουν να καγούν.

Κι εις τη στεριά να βγούνε, σκλάβες θα πωληθούν.

- Τα τραγούδια εμπεριέχουν τις συμφορές μας, είπε αναστενάζοντας και συνέχισε. Η ιστορία μας στη Μικρά Ασία έχει ξεκινήσει από τη γέννηση του κόσμου. Ο Πέλοπας, που ήταν εγγονός του Δία, ήταν Μικρασιάτης. Πήγε στην Ελλάδα και έγινε βασιλιάς στην Πελοπόννησο, η οποία πήρε τ' όνομά της από κείνον. Είναι και η δική μου καταγωγή από την Πελοπόννησο. Θεωρώ τον εαυτό μου απόγονο του Πέλοπα. Όλοι οι Πελοπίδες είμαστε απόγονοί του. Όπως γνωρίζετε, ο Ρωσοτουρκικός πόλεμος το 1768, τα

λεγόμενα Ορλωφικά, που κράτησε έξι χρόνια, ήταν μεγάλη καταστροφή για την Πελοπόννησο. Οι πρόγονοί μου κατάγονταν από την Αρκαδία και πήραν τα βουνά για να γλυτώσουν. Κυνηγημένοι έφτασαν στη Μυτιλήνη και τελικά εγκαταστάθηκαν στ' Αϊβαλί. Τη συνοικία που ίδρυσαν την ονόμασαν «Τα Μοραϊτικά». Εκεί 'ναι και το δικό μου το σπίτι, δυστυχώς ρημαγμένο. Σας προσκαλώ από τώρα, σαν λευτερωθούμε να περάσετε να σας φιλοξενήσω.

- Χαίρομαι που 'σαι Αρκάς. ΕΤ ΙΝ ΑΡΚΑΔΙΑ ΕΓΟ, είπε ο Νικήτας και τον χαιρέτησε ανασπώνοντας το πληθίκιο του. Έπειτα πρόσθεσε: Τη λατινική φράση μάς τη χάρισε ο ζωγράφος Γεώργιος Προκοπίου στη Σμύρνη.

- Μου είναι γνωστός ο ζωγράφος. Σπούδαζα μηχανικός στη Σμύρνη πριν τον πόλεμο.

- Θα κανονίσουμε να πάμε όλοι μαζί με άδεια στη Σμύρνη. Όμως τώρα, εμείς πρέπει να συνεχίσουμε με τα κομμένα τηλεφωνικά καλώδια, είπε ο Γιώργης και σηκώθηκε.

- Και εμείς πρέπει να συνεχίσουμε την περιπολία μας.

*

Στις περιπολίες συναντούσαν συχνά το Γιώργη με τον Πελοπίδα. Ήταν της κατασκοπείας και τους έφερναν νέα. Εκείνη την ημέρα το πρόσωπο του Πελοπίδα έλαμπε από χαρά.

- Έχουμε ευχάριστα νέα, ανακοίνωσε. Τα αιματηρά γεγονότα του Αϊδινίου και γενικά η αντίσταση των Τούρκων απασχολούν τους αρχηγούς μας. Επισκέφτηκε τη Σμύρνη και ο αρχιστράτηγος Παρασκευόπουλος, που είναι Σμυρναίος και αρχηγός των συμμαχικών στρατευμάτων Μακεδονίας. Να, κρατάω αντίγραφο της ομιλίας του.

- Γίνεται να την ακούσουμε;

- Βεβαίως, θα διαβάσω μερικά αποσπάσματα. Είναι μακροσκελέστατη.

Πεφιλημένε λαέ της Ιωνίας, Αντιλαμβάνεσθε τα κατέχοντά με αισθήματα κατά την στιγμήν ταύτην, ως και την μεγάλην μου χαράν τού να έλθω εδώ εις την Σμύρνην... κατεχομένην στρατιω-

τικώς υπό του ελληνικού στρατού. Ευχαριστώ τον Ύψιστον, διότι με ηξίωσε ν' απολαύσω του μεγάλου αυτού γεγονότος. Και αν η δικαία μου χαρά είναι τόσο μεγάλη, εν τούτοις αισθάνομαι και μέγιστον ευθύνην όπως φανώ αντάξιος της τιμητικής ταύτης αποστολής που αι φίλοι Μεγάλοι Δυνάμεις ανέθεσαν εις τον Μέγαν Αρχηγόν της Φυλής Ελευθέριον Βενιζέλον... Αναγνωρίζω τα κατέχοντα αισθήματά σας, ως και το τι υπέστητε κατά την μακροχρόνιον αυτήν δουλείαν. Και εγώ έζησα εδώ μαζί σας και υπέφερα και εδώ έμαθα ν' αγαπώ και ν' αφοσιώνωμαι εις την εξυπερέτησιν της γλυκειάς Πατρίδος. Αλλά το εθνικόν συμφέρον απαιτεί να σφίξωμεν την καρδίαν μας και να λησμονήσωμεν το παρελθόν, να τείνωμεν δε φιλικήν χείρα προς τους συμπολίτας μας Οθωμανούς...

- Εμείς με το σταυρό στο χέρι και κείνοι με το γιαταγάνι, σχολίασε ο Νικήτας.

- Αυτή είναι η αποστολή μας, είπε ο Πελοπίδας και συνέχισε. Έπειτα και ο τουρκικός λαός είναι κουρασμένος από τα δεινοπαθήματα του μεγάλου πολέμου κι έχει ανάγκη ανάπαυσης και ειρήνης. Το γιαταγάνι το σηκώνουν μόνο οι Νεότουρκοι. Και αυτοί είναι λίγοι. Ο αρχιστράτηγος Παρασκευόπουλος έχει τονίσει επανειλημμένως ότι η απόφαση της Ελλάδας είναι όπως συμβίωσουμε, υπό το πνεύμα απόλυτης ισότητας και δικαιοσύνης, με τους άλλους λαούς της Μικράς Ασίας. Νιώθω ιδιαίτερα αισιόδοξος. Αφενός διότι ο αρχιστράτηγος, σαν ντόπιος, είναι γνώστης των σημαντικών καταστάσεων, και αφετέρου έχει κύρος και την εκτίμηση των συμμαχικών. Επίσης και ο υποστράτηγος Νίδερ, που ανάλαβε τώρα την αρχηγία του στρατού μας, έχει κερδίσει την εκτίμηση των συμμαχικών. Τις τελευταίες εβδομάδες τα ελληνικά στρατεύματα δημιούργησαν προγεφύρωμα βάθους ενενήντα με εκατό χιλιομέτρων. Δεν κινδυνεύουμε όπως πρώτα.

- Νικήτα, τα κανόνισα να πάρουμε άδεια το Σεπτέμβρη, είπε ο Γιώργης καθώς έφευγαν.

Στις περιπολίες συναντούσαν συχνά το Γιώργη με τον Πελοπίδα. Ήταν της κατασκοπείας και τους έφερναν νέα. Εκείνη την ημέρα το πρόσωπο του Πελοπίδα έλαμπε από χαρά.